DİSK AR

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA MERKEZİ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

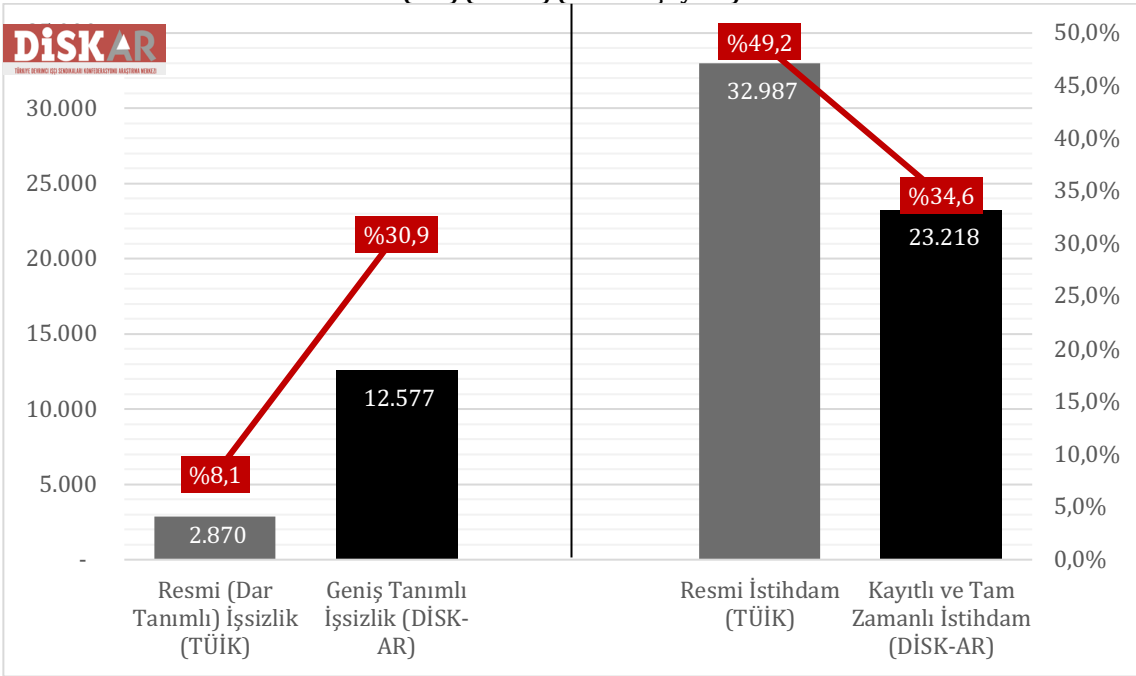
18 KASIM 2026

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ
(2026 3. ÇEYREK)

Çalışabilir 67,1 milyon kişinin sadece 23,2 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda!

Geniş tanımlı işsiz sayısı 12 milyon 577 bin!

Grafik 1: Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve Oranları ile İstihdam Sayıları ve Oranları (Bin) (Yüzde) (2026 3. Çeyrek)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır. İstihdam verileri mevsim etkisinden arındırılmamıştır.

☑ 2026 3. çeyreğinde resmi istihdam oranı yüzde 49,2 iken kayıtlı ve tam zamanlı istihdam (KATİ) oranı yüzde 34,6'da kaldı.
☑ Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 40,2!
☑ 2026 3. çeyrekte 9,7 milyonu aşkın kişi iş ararken ümidini kaybetti, iş aramayı bıraktı ya da kısmi zamanlı olup daha fazla çalışmak istediğini belirtti!
☑ Haftalık 40 saatin altında çalışanların yaklaşık yarısı daha fazla çalışmak istiyor!
☑ AKP gençlerde geniş tanımlı işsizlik oranını 12,1 puan artırdı!
☑ Gençlerde geniş tanımlı işsizlik ortalama yüzde 38,2 iken genç kadınlarda yüzde 50,7!

İSTİHDAMDA BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN YÜZÜ: ÇALIŞABİLİR HER 100 KİŞİDEN SADECE 35'İ KAYITLI VE TAM ZAMANLI İSTİHDAMDA (KATİ)

Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) istihdamın niteliğini ortaya koymayı amaçlayan DİSK-AR tarafından oluşturulan bir ölçüttür. KATİ istihdam edilenlerin ne kadarının sigortalı ve tam zamanlı çalıştığını ortaya koymayı amaçlıyor. Böylece kayıtsız istihdam ile kısmi ve eksik istihdam dışında kalan tam zamanlı ve sigortalı olarak çalışanların sayısı ve oranı ortaya çıkıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) **2026 3. çeyrek (temmuz, ağustos, eylül) dönemine ait Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA)** sonuçları 18 Kasım 2026'da yayımlandı. Bilindiği gibi TÜİK, Mart 2021'den beri aylık ve üç aylık verileri ayrı ayrı açıklıyor. Aylık veriler daha sınırlı iken üç aylık veriler daha geniş bir kapsama sahiptir. Öte yandan, çeyreklik verilerin üç ayı kapsıyor olması sebebiyle, çeyreklik yayımlanan işsizlik ve istihdam verileri, aylık verilerden farklılıklar göstermektedir. Üç aylık veriler aylık verileri geriden takip etmektedir. TÜİK'e göre mevsim etkisinden arındırılmış istihdam 2026 yılı 2. çeyrek ile 2026 yılı 3. çeyrek arasındaki dönemde 62 bin kişi azaldı. 2026 yılı 2. çeyreğinde 32 milyon 469 bin olarak açıklanan mevsim etkisinden arındırılmış istihdam edilenlerin sayısı 2026 yılı 3. çeyreğinde 32 milyon 434 bin olarak hesaplandı. 2026 3. çeyreğinde mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı ise yüzde 48,3 olarak gerçekleşti. Mevsim etkisinden arındırılmamış istihdam son bir çeyreklik dönemde 331 bin kişi artarak 32 milyon 987 bin kişi olarak açıklandı. Mevsim etkisinden arındırılmamış istihdam oranı 2026 3. çeyrekte yüzde 49,2 oldu. Ancak TÜİK'in resmi istihdam verileri de tıpkı dar tanımlı işsizlik verileri gibi işgücü piyasasına ilişkin gerçeğin sadece sınırlı bir kısmını gösteriyor. İstihdam verileri tek başına istihdamın niteliği konusunda yeterli bilgi vermiyor. Bu nedenle alternatif işsizlik hesaplamaları yanında **alternatif istihdam hesaplamalarına** da ihtiyaç vardır.

DİSK-AR, TÜİK'in dar tanımlı işsizlik hesaplamasının yetersizliği nedeniyle 2010 yılından bu yana alternatif geniş tanımlı işsizlik hesaplaması yapıyor. DİSK-AR yıllardır yaptığı alternatif geniş tanımlı işsizlik hesaplamasının ardından alternatif istihdam hesaplamasına da başladı. **Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ)** olarak adlandırdığımız alternatif istihdam hesaplamasının ilkini "İşsizlik ve İstihdamın Görünümü-Haziran 2021" isimli raporda, 2021 ilk çeyreği için yayımlamıştık.[1]

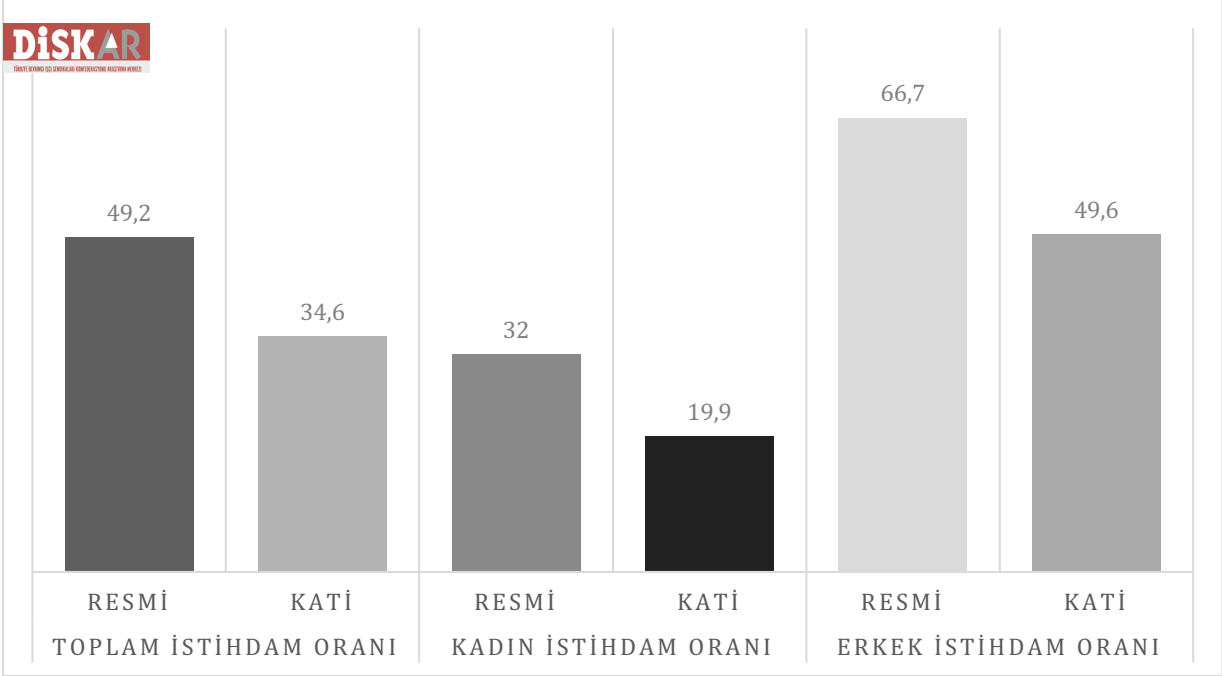
İşsizlik ve istihdam verileri bir bütün oluşturuyor. Sadece işsizliğe bakmak işgücü piyasalarından yaşanan gelişmeleri tam olarak anlamaya yetmiyor. Bilindiği gibi TÜİK düzenli olarak istihdam sayısını ve oranlarını açıklıyor. Ancak açıklanan istihdam oranlarının istihdamın niteliğine ilişkin yeterli bilgi vermekten oldukça uzaktır. Bu sebeple DİSK-AR istihdamın niteliğine göre bir ayrıma giderek yeni bir istihdam verisi hesaplamaya başladı. DİSK-AR'ın yeni hesaplamaya başladığı istihdam verisinin adı: **Kayıtlı ve Tam Zamanlı İstihdam (KATİ).** KATİ tüm istihdamı değil kayıtlı ve tam zamanlı olarak çalışanların oranını ortaya koymaktadır.

KATİ istihdamın ne kadarının sigortalı ve tam zamanlı çalıştığını ortaya koymayı amaçlıyor. Böylece kayıtsız istihdam ile kısmi ve eksik istihdam dışında kalan tam zamanlı ve sigortalı

[1] DİSK-AR (2021), İşsizlik ve İstihdamın Görünümü-Haziran 2021, 10 Haziran 2021. http://arastirma.disk.org.tr/?p=6914 (Erişim: 17 Ağustos 2021).

olarak çalışanların sayısı ve oranı ortaya çıkıyor. **KATİ oranı kayıtlı tam zamanlı istihdamın 15+ yaş kurumsal olmayan nüfusa bölünmesiyle hesaplanıyor.**

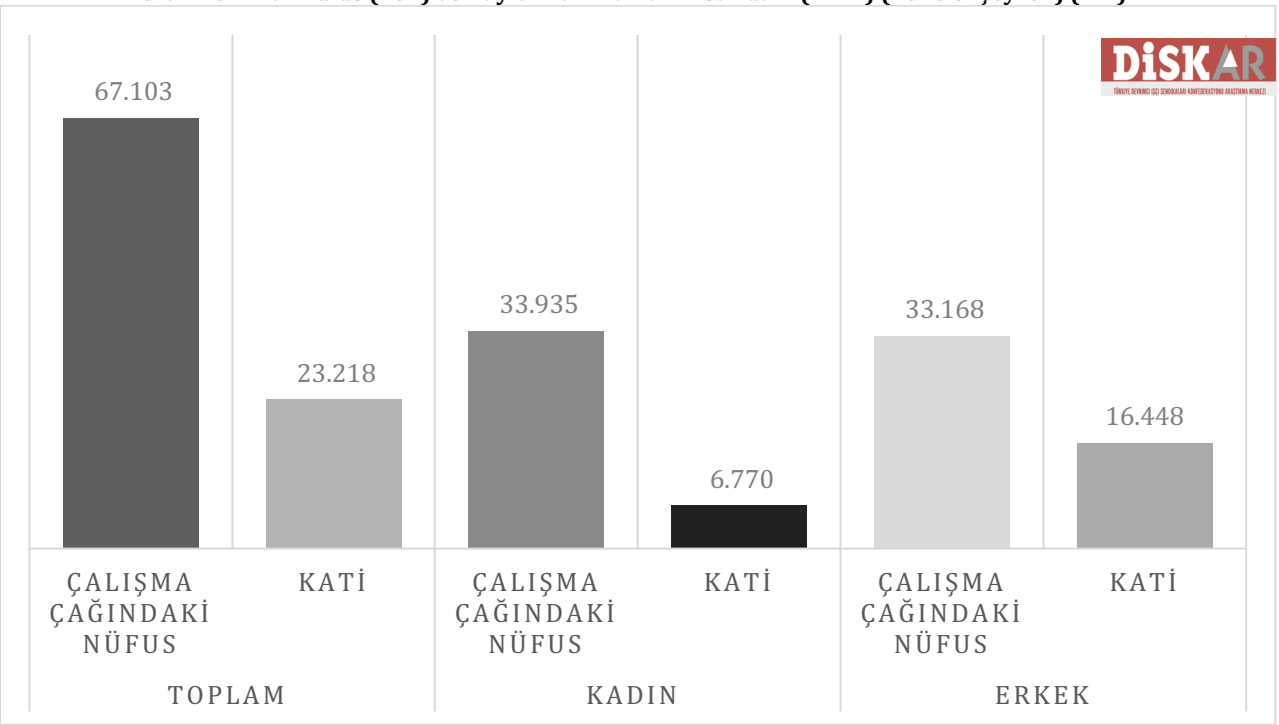
Grafik 2: Resmi ve Kayıtlı-Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) Oranı (2026 3. Çeyrek) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır, mevsim etkisinden arındırılmamıştır.

TÜİK'in resmi istihdam oranı 2026 3. çeyrekte yüzde 49,2 olarak açıklanırken, DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden hareketle hesaplanan **Kayıtlı Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) oranı yüzde 34,6** olarak gerçekleşti. Kadınlarda resmi istihdam oranı yüzde 32 iken KATİ oranı yüzde 19,9 ve erkeklerde resmi istihdam oranı yüzde 66,7 olarak açıklanmışken KATİ oranı yüzde 49,6 olarak hesaplandı (Grafik 2).

Grafik 3: Aktif Nüfus (15+) ve Kayıtlı Tam Zamanlı İstihdam (KATİ) (2026 3. Çeyrek) (Bin)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır, mevsim etkisinden arındırılmamıştır.

Böylece KATİ oranı resmi istihdam oranından genelde 14,6 puan, kadınlarda 12,1 ve erkeklerde ise 17,1 puan düşük olarak gerçekleşti.

DİSK-AR tarafından yapılan KATİ hesaplamasıyla çalışma çağındaki (15+ yaş) 67,1 milyon kişinin sadece 23,2 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdam (KATİ) kapsamında çalıştığı ortaya çıktı. Çalışma çağındaki 33,9 milyon kadının sadece 6,8 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istidamda (KATİ), çalışma çağındaki 33,2 milyon erkeğin ise 16,4 milyonu kayıtlı ve tam zamanlı istihdamda yer alıyor (Grafik 3). **Bu durum nispeten nitelikli istihdamın düşüklüğünü ortaya koyuyor.**

GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK İLE DAR TANIMLI İŞSİZLİK ARASINDAKİ MAKAS HIZLA AÇILIYOR!

TÜİK'e göre mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı bir önceki çeyreğe göre, 46 bin kişi artarak 2026 3. çeyrekte 2 milyon 870 bin olarak gerçekleşti. DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden yararlanarak hesaplanan geniş tanımlı işsiz sayısı ise 2026 3. çeyrekte 12 milyon 577 bin olarak hesaplandı (Grafik 1). Böylece **2026 3. çeyrekte 9,7 milyonu aşkın kişi iş ararken ümidini kaybetti, iş aramayı bıraktı ya da kısmi zamanlı olup daha fazla çalışmak istediğini belirtti.**

TÜİK tarafından 2026 3. çeyrekte yüzde 8,1 olarak açıklanan mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı bir önceki çeyreğe göre 0,1 puan arttı. Mevsim etkisinden arındırılmış âtıl işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranı ise 2026 yılı 3. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 1 puan artış ile yüzde 30,9 olarak açıklandı (Grafik 1). **Dar ve geniş tanımlı işsizlik oranları arasındaki fark 22,8 puan oldu.**

40 SAATİN ALTINDA ÇALIŞANLARIN NEREDEYSE YARISI DAHA FAZLA ÇALIŞMAK İSTİYOR!

Geniş tanımlı işsizliğin önemli bileşenlerinden biri zamana bağlı eksik istihdamdır. Bu kavram, haftada 40 saatten az çalışan, daha fazla çalışmak isteyen ve buna hazır olan kişileri kapsar. TÜİK verilerine göre 2026 3. çeyrekte haftalık 40 saatin altında çalışan 8 milyon 192 bin kişinin 3 milyon 881 bini zamana bağlı eksik istihdam edilenlerdir. Bu, kısa süreli çalışanların yüzde 47,4'ünün çalıştığı süreyle yetinmediği, daha fazla çalışmak istediği anlamına gelmektedir. Oran 2021'den bu yana en yüksek düzeydedir (Grafik 4).

Oranın seyri, kısa süreli çalışmanın niteliğinin hızla değiştiğini gösteriyor. 2022 2. çeyrekte yüzde 18,7 ile en düşük düzeyde olan oran 2023'ten itibaren tırmanmaya başladı. 2024 ortasında yüzde 40'ın üzerine çıktı ve o tarihten bu yana bu eşiğin altına inmedi. Mevsimsel farklılıkları dışarıda bırakmak için yalnızca 3. çeyrekler karşılaştırıldığında eğilim daha da net görülüyor. Oran 2021'de yüzde 20,2, 2022'de yüzde 21,6, 2023'te yüzde 32,6, 2024'te yüzde 42,4, 2025'te yüzde 45,9 ve 2026'da yüzde 47,4 oldu. Kısacası oran her yıl bir önceki yılın aynı çeyreğini aştı.

Bu artışın kaynağı kısa süreli çalışanların sayısındaki artıştan çok, bu grubun içindeki dağılımın değişmesidir. 2023 3. çeyrekten 2026 3. çeyreğe haftalık 40 saatin altında çalışanların sayısı yüzde 36 artarak 6 milyon 26 binden 8 milyon 192 bine çıktı. Aynı dönemde

zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı ise neredeyse iki katına çıkarak 1 milyon 967 binden 3 milyon 881 bine yükseldi.

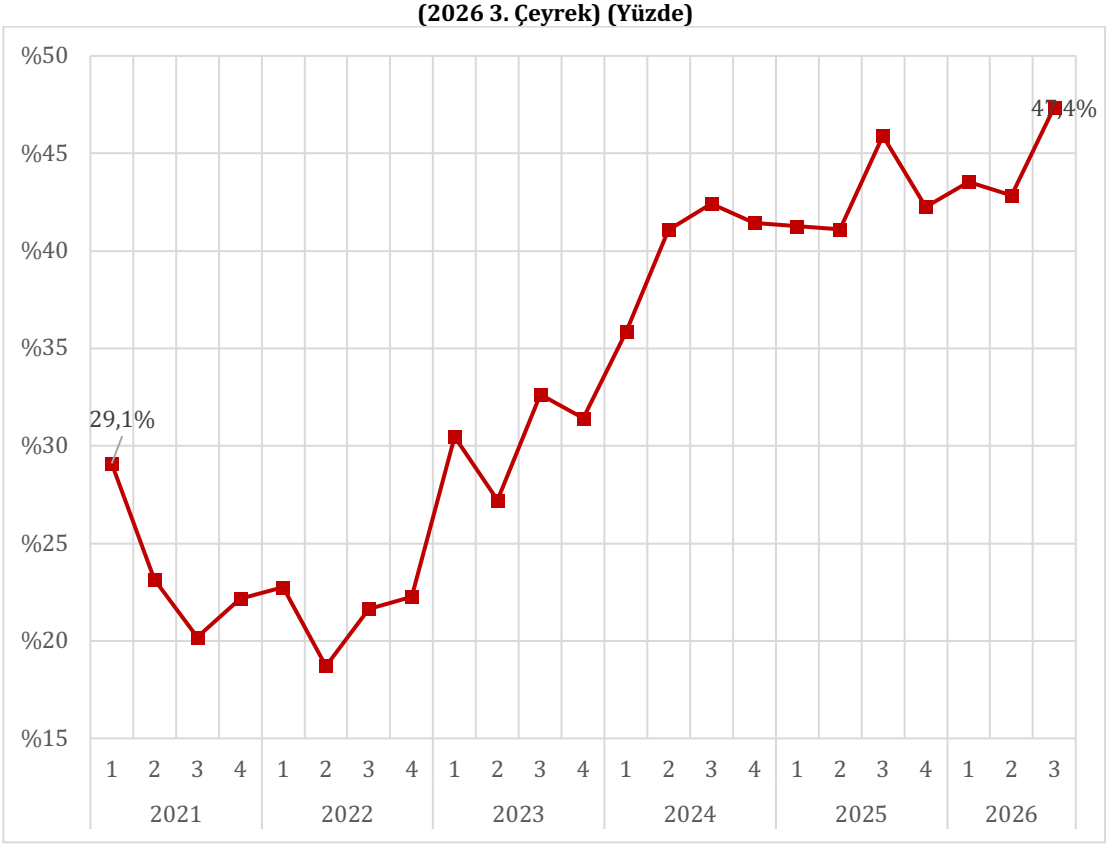
Tablo 1: Haftalık 40 Saatin Altında Çalışanlar İçinde Zamana Bağlı Eksik İstihdam Edilenlerin Oranı (2026 3. Çeyrek) (Bin) (Yüzde)

		Zamana Bağlı Eksik İstihdam	Haftalık 40 Saatin Altında Çalışanlar	Oran
2021	1	2.016	6.928	%29,1
	2	1.699	7.336	%23,2
	3	1.221	6.044	%20,2
	4	1.439	6.492	%22,2
2022	1	1.410	6.196	%22,8
	2	1.403	7.502	%18,7
	3	1.431	6.617	%21,6
	4	1.475	6.627	%22,3
2023	1	1.923	6.309	%30,5
	2	2.346	8.620	%27,2
	3	1.967	6.026	%32,6
	4	2.167	6.898	%31,4
2024	1	2.883	8.042	%35,8
	2	3.714	9.046	%41,1
	3	3.278	7.729	%42,4
	4	3.560	8.593	%41,4
2025	1	3.613	8.752	%41,3
	2	4.820	11.729	%41,1
	3	3.718	8.103	%45,9
	4	3.810	9.015	%42,3
2026	1	4.243	9.746	%43,5
	2	4.376	10.217	%42,8
	3	3.881	8.192	%47,4

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır, mevsim etkisinden arındırılmamıştır.

TÜİK verileri, kısmi süreli çalışmanın giderek daha az tercihe dayalı hale geldiğine işaret ediyor. Yüksek enflasyon ve reel ücretlerdeki erime nedeniyle kısa süreli çalışmadan elde edilen gelir geçimi sağlamaya yetmiyor. Bu nedenle kısa süreli çalışanların giderek daha büyük bir bölümü daha fazla saat çalışmak istiyor ama bu imkanı bulamıyor. Bu durum geçim krizinin işgücü piyasasına yansımasıdır. Dar tanımlı işsizlik oranı görece durağan seyrederken zamana bağlı eksik istihdamın hızla artması, iki gösterge arasındaki makasın açılmasının temel nedenlerinden biridir.

Grafik 4 1: Haftalık 40 Saatin Altında Çalışanlar İçinde Zamana Bağlı Eksik İstihdam Edilenlerin Oranı (2026 3. Çeyrek) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. KATİ DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır, mevsim etkisinden arındırılmamıştır.

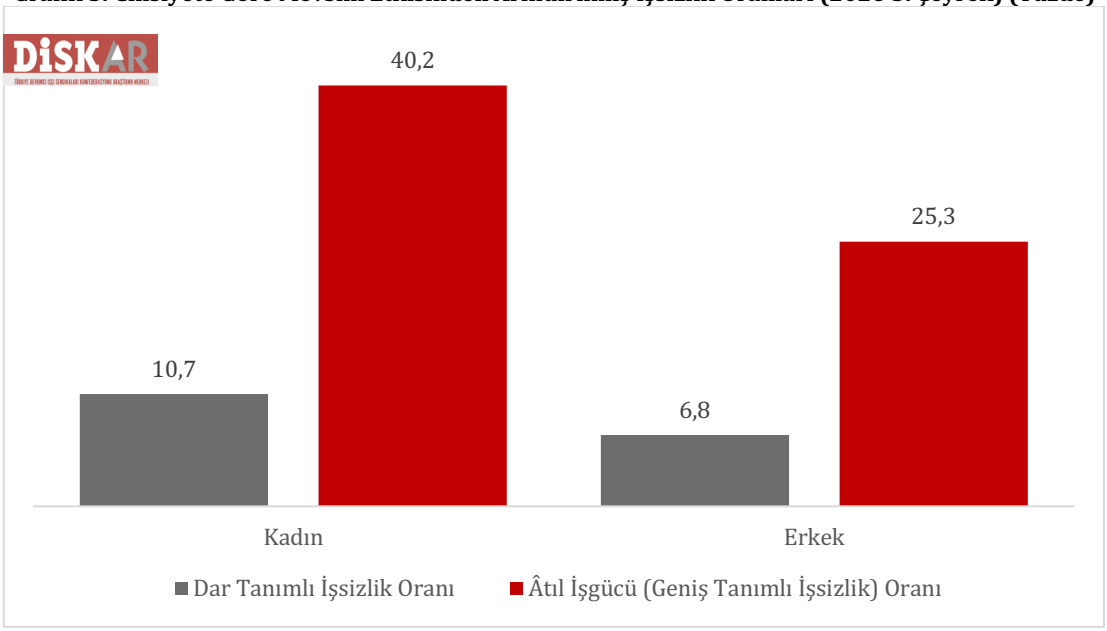
GENİŞ TANIMLI KADIN VE ERKEK İŞSİZLİĞİ ARASINDA 14,9 PUAN FARK!

TÜİK'in 2026 3. çeyrek üç aylık verilerine göre hem dar hem geniş tanımlı işsizliğin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınlarda işsizliğin çok daha yüksek olduğu görülüyor. 2026 3. çeyreğinde dar tanımlı işsizlik erkeklerde yüzde 6,8 ve kadınlarda ise yüzde 10,7 olarak açıklandı.

Geniş tanımlı işsizlik (âtıl işgücü) oranı ise erkeklerde yüzde 25,3 ve kadınlarda yüzde 40,2 olarak gerçekleşti (Grafik 5).

Böylece kadınlarda dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerden 3,9 ve geniş tanımlı işsizlik oranı ise 14,9 puan yüksek seyrediyor.

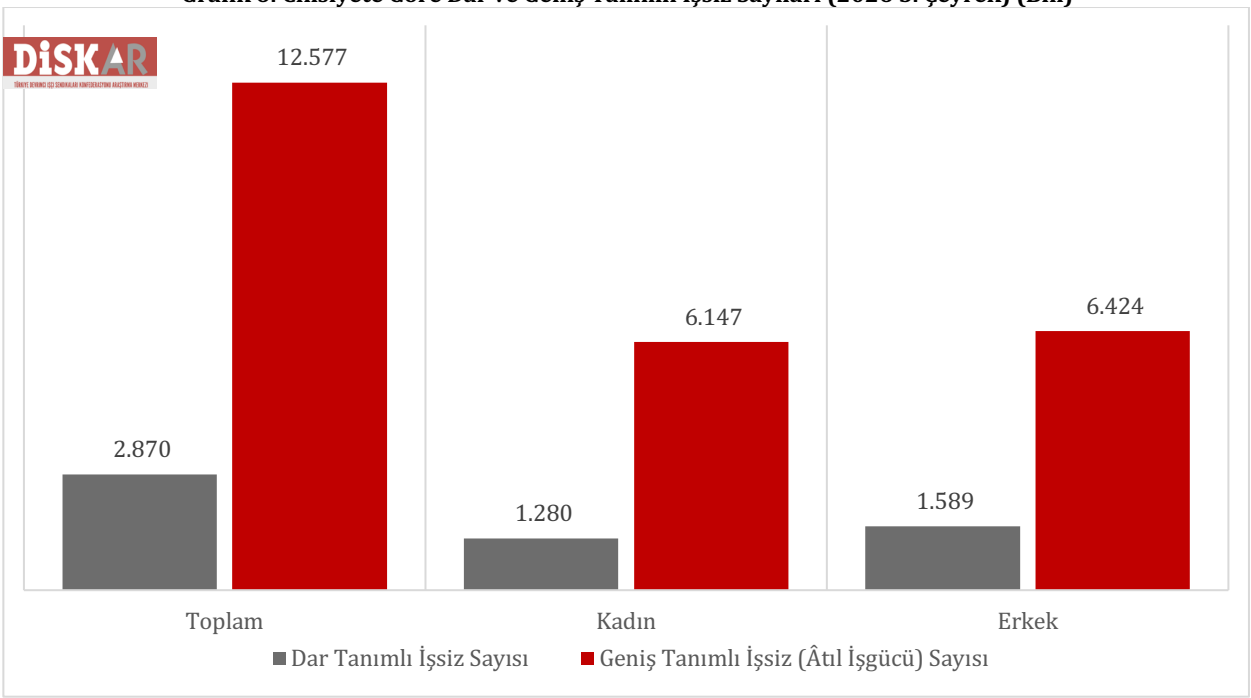
Grafik 5: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (2026 3. Çeyrek) (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3.Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

TÜİK tarafından 2026 yılı 3. çeyrekte dar tanımlı kadın işsizliği 1 milyon 280 bin ve erkek işsizliği ise 1 milyon 589 bin olarak açıklandı. TÜİK verilerinden yararlanarak hesapladığımız geniş tanımlı işsiz sayısı ise kadınlarda 6 milyon 147 bin ve erkeklerde ise 6 milyon 424 bin olarak gerçekleşti (Grafik 6).

Grafik 6: Cinsiyete Göre Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları (2026 3. Çeyrek) (Bin)

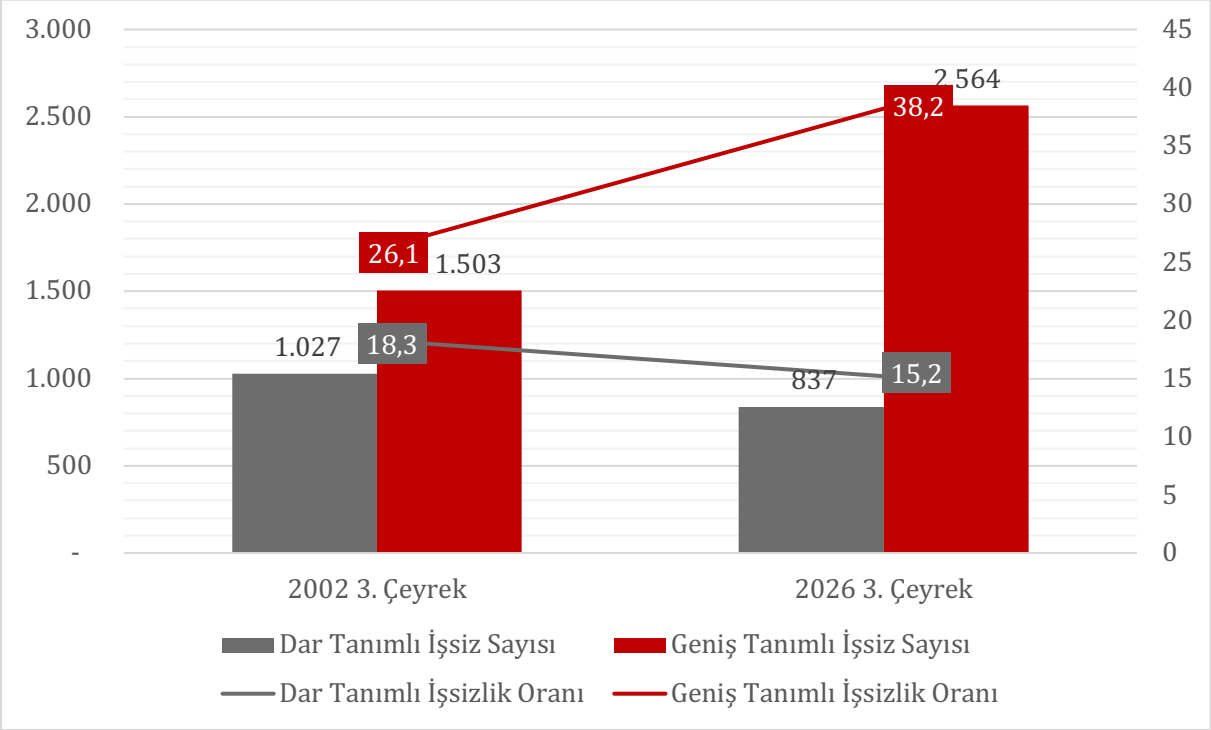
Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Kadın geniş tanımlı işsizliğinin dar tanımlı kadın işsizliğine göre yüksek olmasının en önemli sebebi kadınlar arasında zamana bağlı eksik istihdam edilenler ile ümitsizler, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ve iş arayıp işbaşı yapamayacak olanları içeren potansiyel işgücünün yüksekliğidir.

GENÇLERDE GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK ORANI GENELDE YÜZDE 38,2, GENÇ KADINLARDA YÜZDE 50,7!

Gençlerde işsizlik oranlarının genel işsizlik oranlarından daha yüksek seyrettiği biliniyor. Öte yandan AKP döneminde gençlerde işsizlik vahim bir hal aldı. AKP'nin iktidara geldiği 2002 3. çeyreğinden bu yana gençlerde geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26'dan yüzde 38,2'ye yükseldi. AKP döneminde geniş tanımlı genç işsizliği 12,1 puan yükseldi. AKP döneminde gençler iş bulma ümidini kaybettiler ve iş aramaktan vazgeçtiler.

Grafik 7: 15-24 Yaş Arası Gençlerde Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve İşsizlik Oranları (Bin) (Yüzde) (2002 3. Çeyrek-2026 3. Çeyrek)

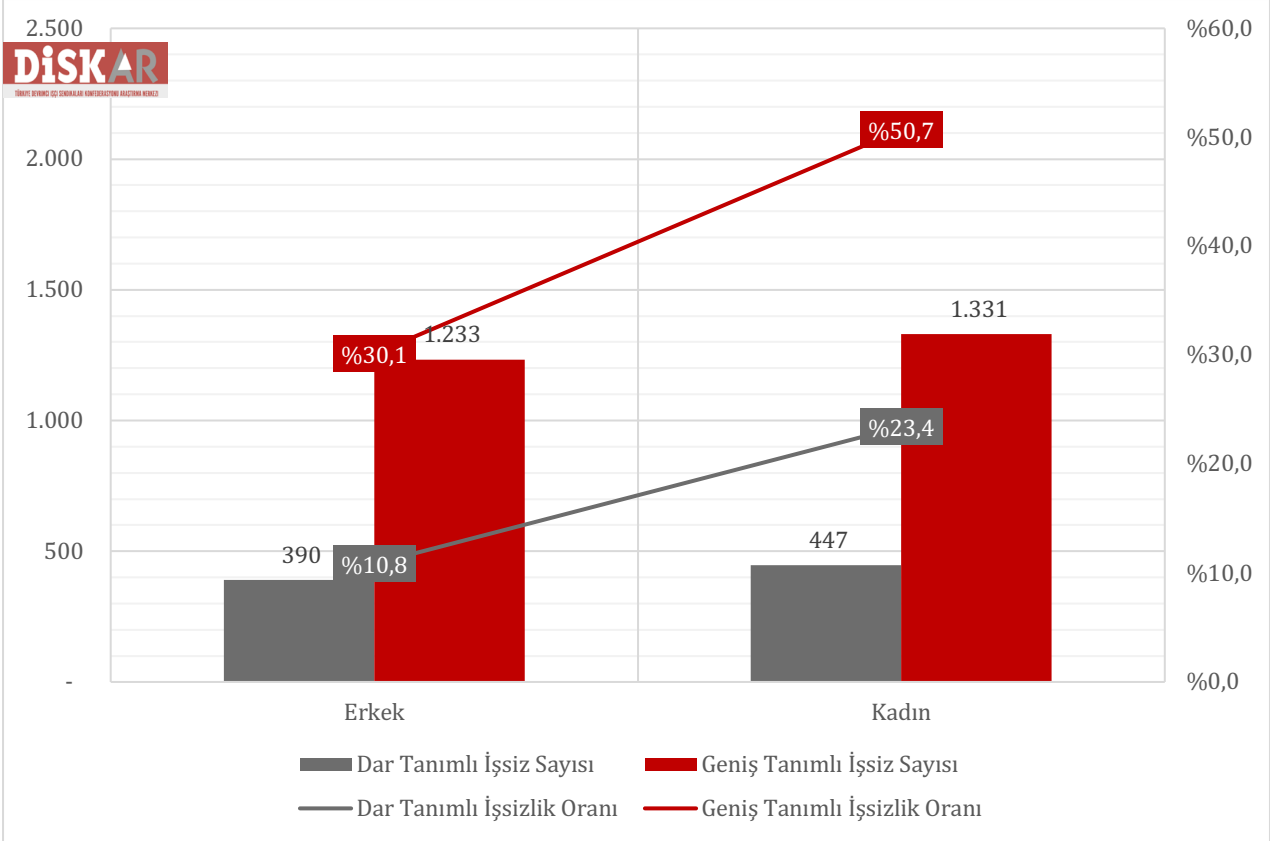

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.
Not: Veriler mevsim etkisinden arındırılmamıştır. TÜİK Biruni veri tabanından çekilmiştir.

AKP'nin iktidara geldiği 2002 3. çeyreğinde gençlerde dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 18,3 ve geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26,1 idi. Gençlerde dar ve geniş tanımlı işsizlik arasındaki puan farkı 7,8'di. 2026 3. çeyreğinde ise gençlerde dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 15,2 olarak açıklandı. TÜİK verilerinden yararlanarak hesapladığımız 15-24 yaş arası genç nüfusta geniş tanımlı işsizlik oranı ise 2026 3. çeyreğinde yüzde 38,2 olarak gerçekleşti (Grafik 7). **Geniş tanımlı genç işsizliği dar tanımlı genç işsizliğinden 23 puan fazladır.**

Öte yandan Türkiye'de genç kadınlarda geniş tanımlı işsizlik daha yüksek oranda seyretmeye devam ediyor. 2026 3. çeyreğinde 15-24 yaş arası erkeklerde dar tanımlı işsizlik yüzde 10,8 ve geniş tanımlı işsizlik yüzde 30,1 olarak hesaplanırken, **15-24 yaş arası genç kadınlarda ise dar tanımlı işsizlik yüzde 23,4, geniş tanımlı işsizlik yüzde 50,7 olarak hesaplandı** (Grafik 8).

Grafik 8: 15-24 Yaş Arası Gençlerde Cinsiyete Göre Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ve İşsizlik Oranları (Bin) (Yüzde) (2026 3. Çeyrek)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2026 3. Çeyrek. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır. TÜİK Biruni veri tabanından çekilmiştir. Veriler mevsim etkisinden arındırılmamıştır.